

REPUBLIKA SRBIJA
AGENCIJA ZA BORBU
PROTIV KORUPCIJE

Procena rizika korupcije u propisima

Marijana Obradović
Budva, 16 i 17. april 2019. godine

Cilj procene rizika korupcije u propisima

- ✓ Prepoznavanje i otklanjanje rizika korupcije prilikom izrade propisa predstavlja važan preventivni mehanizam u borbi protiv korupcije.
- ✓ Cilj je da se donošenjem jasnih, preciznih i obrazloženih propisa umanje diskreciona ovlašćenja organa javne vlasti, tj. prostor za različito tumačenje i nastanak korupcije prilikom primene.

Trenutno stanje

- ✓ Procena rizika korupcije u propisima još uvek nije obavezan deo procesa pripreme propisa.
- ✓ Agencija je od 2013. godine, u skladu sa internom metodologijom, pripremila više oko 150 mišljenja o proceni rizika korupcije u odredbama različitih nacрта i predloga propisa iz oblasti posebno rizičnih za nastanak korupcije i šest inicijativa za izmene i dopune propisa.
- ✓ Procena rizika korupcije u propisima je u 2016. i 2017. godini često zastupljena prilikom rasprava o predlozima zakona u Narodnoj skupštini.

Trenutno stanje

- ✓ Pojedina ministarstva uspostavila su praksu dostavljanja nacrtu zakona Agenciji radi pribavljanja mišljenja o proceni rizika korupcije.
- ✓ U poslednje dve godine oko 20% preporuka Agencije je u potpunosti ili delimično prihvaćeno.
- ✓ U svim zakonima povodom čijih nacrtu ili predloga je Agencija davala mišljenja postoje izvesna rešenja koja sadrže nedostatke i rizike korupcije.

Najčešći rizici korupcije u propisima

- ✓ Neprecizne formulacije koje ostavljaju prostor za različita tumačenja u praksi, u zavisnosti od interesa subjekata koji treba da primene propis;
- ✓ Davanje širokih diskrecionih ovlašćenja organima javne vlasti – kada se nešto što bi trebalo da predstavlja dužnost predvidi kao pravo ili mogućnost za organ javne vlasti;
- ✓ Široka regulatorna ovlašćenja;
- ✓ Nedostatak ili nedovoljnost nadzornih ili kontrolnih mehanizama.

Preduslovi za veću efektivnost

- ✓ Izmena normativnog okvira;
- ✓ Jačanje kapaciteta Agencije;
- ✓ Uspostavljanje i jačanje saradnje predlagača propisa i Agencije;
- ✓ Transparentnost i participativnost u postupku pripreme propisa;
- ✓ Povezivanje sa drugim preventivnim mehanizmima.

Izmena normativnog okvira

- ✓ Svi predlagači propisa su dužni da primenjuju Metodologiju za analizu rizika korupcije u propisima.
- ✓ Sva ministarstva nadležna za pripremu zakona iz oblasti posebno rizičnih za nastanak korupcije su dužna da nacрте zakona dostave na mišljenje Agenciji.
- ✓ Vlada je dužna da u obrazloženju propisa navede razloge za neusvajanje preporuka Agencije, kada do toga dođe.

Saradnja predlagača propisa i Agencije

- ✓ Agencija proverava da li su predlagači primenili Metodologiju prilikom pisanja propisa i procenjuje da li u pojedinačnim odredbama tih propisa postoje rizici korupcije.
- ✓ Predlagači i donosioci propisa svoje obaveze shvataju na odgovarajući način, a ne kao još jednu u nizu formalnosti u postupku donošenja propisa.
- ✓ Oni vode računa o izbegavanju rizika za nastanak korupcije od samog početka procesa pripreme propisa.

Način pripreme propisa

- ✓ Transparentnost i participativnost u procesu pripreme doprinose uklanjanju rizika korupcije iz nacрта propisa.
- ✓ Propisi se donose nakon prethodno sprovedene javne rasprave i adekvatnog razmatranja sugestija zainteresovane javnosti.
- ✓ Samo u izuzetnim slučajevima, kada su za to ispunjeni propisani uslovi, zakoni se donose po hitnom postupku.

Način pripreme propisa

- ✓ Javnost svih podataka o proceni rizika korupcije je jedan od najznačajnijih elemenata ovog preventivnog mehanizma.
- ✓ Sva mišljenja o proceni rizika korupcije u propisima, razlozi predlagača za neprihvatanje preporuka iz mišljenja i izveštaji o stepenu ispunjenosti preporuka treba da budu dostupni javnosti.

REPUBLIKA SRBIJA
AGENCIJA ZA BORBU
PROTIV KORUPCIJE

Povezivanje sa drugim preventivnim mehanizmima

- ✓ Eksterna procena rizika korupcije u određenim sektorima ili institucijama.

REPUBLIKA SRBIJA
AGENCIJA ZA BORBU
PROTIV KORUPCIJE

HVALA NA PAŽNJI!